

Dinsdag 22 maart 2011

Toespraak van JOKE SCHAUVLIEGE

VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUUR EN CULTUUR

Wereldwaterdag Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling

Gent, Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW)

Dames en heren,

Het doet me veel plezier hier vandaag zoveel verschillende Vlaamse organisaties en bedrijven aanwezig te zien. Wereldwaterdag is **de dag** om aandacht te vestigen op het belang van zuiver water en sanitaire voorzieningen voor iedereen. Ik wil de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening bedanken en in het bijzonder de provinciale directie van Gent, voor de gastvrijheid.

Op initiatief van de Verenigde Naties wordt op 22 maart aandacht gevraagd voor het belang van water en voor het duurzaam beheer van de zoetwatervoorraden. Dat gebeurt jaarlijks én internationaal.

Ieder jaar wordt een ander aspect van de waterproblematiek belicht, want water raakt de mens in zeer diverse facetten van zijn omgeving.

Artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, die in 1948 door de Algemene Vergadering van de VN werd aangenomen, begint zo: „Een ieder heeft recht op een levensstandaard die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging [..].” Dus lijkt het bijna een evidentie dat de Algemene vergadering van de Verenigde Naties vorig jaar een resolutie aannam die “het recht op veilig en zuiver drinkwater en sanitatie” erkent als een mensenrecht “dat essentieel is om ten volle van het recht op leven en alle mensenrechten te genieten”. Vanuit gezondheidszorg, leefmilieu, ontwikkelingssamenwerking en gender, wordt aandacht gevraagd voor de water- en sanitatieproblematiek. En dat gebeurt met gemengd succes: rapporten tonen aan dat het drinkwaterdoel

realistisch is. Het sanitatieluik lijkt minder binnen handbereik, vooral in Afrika en Azië.

Water, dames en heren, is leven. Misschien verliezen we dat in het westen wel eens uit het oog, maar de cijfers zijn pijnlijk: **duizenden kinderen per dag** sterven bij gebrek aan drinkwater of aan de gevolgen van vervuild water.

Volgens UNICEF en de Wereldgezondheidsorganisatie hebben **884 miljoen** mensen - het merendeel in de ontwikkelingslanden, onvoldoende toegang tot proper water. Tegen 2030 zou **bijna vier miljard mensen** in regio's leven met ernstige waterproblemen. Zowat 2,6 miljard mensen **heeft geen sanitair**. Hun afvalwater wordt noch afgevoerd noch gezuiverd. Daarenboven verscherpt de klimaatverandering de sociale en economische ongelijkheid in de wereld.

Deze editie van de Wereldwaterdag staat in het teken van water in de steden. Het gaat over de impact van de snel groeiende bevolking

in stedelijk gebied, van de industrialisering op de watervoorziening maar ook over de onzekerheden in stedelijk waterbeheer, die opdoemen door de klimaatsverandering, conflicten en natuurrampen. De boodschap is dat we moeten streven naar een integraal stedelijk beleid dat voldoende aandacht schenkt aan een goed waterbeheer, en vooral dat we duurzaam moeten omspringen met ons water.

Het is mooi te zien dat deze bekommernissen breed worden gedragen in Vlaanderen: de watersector, de bedrijfswereld, de non-profitorganisaties, onderzoeks- en onderwijsinstellingen, lokale besturen, en zo meer. Als sterk verstedelijkt gewest kunnen we zowel veel bijleren als veel doorgeven aan de rest van de wereld.

Ik vind het hoopgevend dat op tal van plaatsen in Vlaanderen zoveel mensen, vaak vrijwilligers, zich inzetten voor het 'Millennium Ontwikkelingsdoel' dat 6 miljoen mensen in 2015 toegang tot schoon water en sanitaire voorzieningen wil verschaffen. De actie **Wandelen**

voor water is een mooi voorbeeld van een breed gedragen en internationaal initiatief. Miljoenen mensen stappen elke dag gemiddeld 6 kilometer om water te halen, gewoon voor hun basisvoorzieningen.

Vandaag stappen over de hele wereld tegelijk duizenden mensen - in Vlaanderen en Brussel zijn er dat 23.000 - 6 kilometer om aandacht te vragen voor de waterproblematiek.

In Vlaanderen hebben basis- en secundaire scholen zich aangesloten bij deze actie van MOS (Milieuzorg op School) en PROTOS. Dat ze goed weten waarover het gaat, heb ik daarnet ervaren in het Sint-Paulusinstituut, waar 300 leerlingen uit verschillende Gentse scholen verzamelden voor 'hun' 6 km **Wandelen voor water**.

Dames en heren,

Drinkbaar water is geen abstract principe. Vlaanderen zet zijn internationale engagementen voor water en sanitatie ook om in de praktijk. We hebben hiervoor in 2004 een samenwerkingsverband

tussen alle betrokken Vlaamse actoren opgericht. Dit Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling wil **zo tastbaar mogelijk** bijdragen aan de Millenniumdoelstelling nr. 7. Want Vlaanderen heeft heel wat expertise en knowhow in huis inzake van watervoorziening, gezondheidszorg, ontwikkelingssamenwerking en integraal waterbeleid.

Het VPWvO werkt via concrete projecten mee aan de voorziening van zuiver water aan de lokale bevolking in het Zuiden. Met deskundige en financiële inbreng van verschillende aanwezigen hier **werden én worden** diverse projecten op het terrein uitgevoerd. Als Vlaams minister van Leefmilieu wil ik het partnerschap voort mee vorm geven én met cofinanciering de uitvoering van duurzame projecten stimuleren.

In 2010 investeerde ik 705.000 € voor 9 water- en sanitatieprojecten. De Vlaamse partners investeerden zelf ook in de respectievelijke projecten: financieel, maar ook door het leveren van technische en organisatorische expertise en door sensibilisering van de achterban.

Dat komt bovenop de inbreng van de lokale bevolking, de lokale partners en de financiers van het eventuele ruimere programma, zoals DGOS en/of de EU. Deze projecten voorzien direct¹ **zo'n 80.000 mensen** van water en **65.000 mensen van sanitatie**. Indirect bereiken ze een bevolking van meer dan 1 miljoen mensen voor watervoorziening² en waterbeheer, en meer dan 420.000 mensen voor sanitatie³ en vorming.

Sinds 2005 werden al 39 projecten gefinancierd. Direct hadden daar voor **water** +/- 525.000 mensen baat bij, en voor **sanitatie** +/- 308.000 mensen. En die getallen vertegenwoordigen een breder bereik bij een ruimere bevolking, beleidsmensen, lokale instellingen, ... van meer dan 5 miljoen⁴ mensen. Indirect springen we veel meer mensen bij door opleiding en sensibilisering, multiplicatie van pilootprojecten, lokale overheden die het beheer in eigen handen nemen, enzovoort. Dat komt de **duurzaamheid** uiteraard ten goede.

¹ Aantal direct begunstigden die door het project toegang tot drinkwater krijgen, zoals opgegeven door de uitvoerende partner / Aantal directe begunstigden die genieten van in het project aangebrachte sanitaire voorzieningen

² Aantal indirect begunstigden: bvb door een beter integraal waterbeheer in een streek of regio, of het aantal gebruikers die van een beter beheer van de waterpunten in een regio genieten.

³ Aantal indirect begunstigden: bvb bevolking die een training volgde over de relatie "bezoedeld" wateren hygiëne, of de bevolking in een streek die geniet van betere afvalwaterafvoer en -behandeling

⁴ 5.044.061 voor water en 3.853.122 voor sanitatie

Ten tweede tracht het VPWvO in Vlaanderen zoveel mogelijk nieuwe partners te interesseren voor de VPWvO-doelstelling en wordt een netwerk van expertise-uitwisseling uitgebouwd. 53 unieke Vlaamse partners participeerden of participeren nog aan VPWvO-projecten tot nu toe. Meer dan 70 Vlaamse organisaties, instellingen en bedrijven zijn betrokken bij het partnerschap.

Dames en heren,

In Europese context heeft het VPWvO tegenover andere West-Europese solidaire financieringssystemen een unieke plaats en creëert het meerwaarde door zijn grote focus op duurzaamheid en samenwerking tussen partners. Niet alleen Zuid-Noord, of Zuid-Zuid, maar ook Noord-Noord.

We gaan vooruit, traag maar zeker en duurzaam. We mogen trots zijn op het resultaat maar dat is geen reden om de teugels te vieren. Ook dit jaar zal ik een projectoproep lanceren. De concrete informatie

verschijnt in de maand mei op de website van het VPWvO. De procedure wordt een beetje bijgewerkt. Belangrijk daarin is de aandacht voor aanpassing aan de klimaatverandering.

Dames en heren,

Water is een unieke natuurlijke hulpbron. Het milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) schetst in zijn recente rapport van 2011 “Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication” uitdagingen en voorwaarden om te komen tot een economie die maximaal rekening houdt met de waarde van de natuurlijke hulpbronnen. De komende jaren zijn cruciaal om te investeren in duurzame waterinfrastructuur, integraal waterbeheer en duurzaam watergebruik. Op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York heb ik vorig jaar als voorzitter van de Europese Raad Leefmilieu de link gelegd tussen water en biodiversiteit. Het is ook de bedoeling om klimaat, water en biodiversiteit sterker te linken.

Ook Vlaanderen wil duurzaam bijdragen maar dat kan de Vlaamse overheid niet alleen, noch financieel noch logistiek. Daarom verwelkomen we alle initiatieven die dit doel dichterbij brengen. Uw aanwezigheid sterkt mijn overtuiging dat de 7^e Millenniumdoelstelling haalbaar moet zijn.

Van harte bedankt voor uw interesse en inzet. Ik wens u nog een boeiende Wereldwaterdag!

(Dank voor aandacht)

Joke Schauvliege

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur & Cultuur